

## En ales d'un sacerdoci evangelitzador

El dia 28 de maig de 1986 se celebrava el cent cinquantè aniversari de l'ordenació sacerdotal d'un jove diaca... Fra Francesc Coll rebia la unció sacerdotal de mans de fra José de Tejada, exsuperior general de l'orde de la Mercè, bisbe de Solsona, a la capella privada de la seva residència episcopal.

Encara no feia un any que Francesc i altres joves religiosos dominics del convent de Girona havien hagut d'abandonar la vida conventual, per la força de les conegudes lleis desamortitzadores de l'any 1835 i acollir-se a la bondat de familiars o de persones piadoses que es dignessin a acollir-los. Fra Francesc es va resignar a abandonar la vida conventual, però no la vida consagrada. Duia molt endins l'esperit del compromís adquirit en la professió religiosa. A més a més, no perdia l'esperança que aquella catàstrofe fos passatgera, i preferí esperar. De passatgera ja en fou, però el nou prevere no estava destinat a veure la càlida albada d'una restauració per la qual sospirà fins a la mort.

Per al pare Coll, que en moments àlgids de persecució havia vist la mort ben a prop, el sacerdoci tenia molt de premi, un mica de triomf i una gran càrrega de responsabilitat apostòlica. Va ser un premi a la seva fidelitat i constància. També un triomf de la gràcia de la vocació a què se sentia cridat. I significà un nou compromís, implícit en la professió religiosa, i que suposava un augment de la responsabilitat. Per això volgué ser ordenat com a dominic, sota el títol de vot de pobresa, propi dels ordes mendicants. Tota la vida fou un prevere dominic, sense voler-se beneficiar de les facilitats que les circumstàncies obligaren a concedir als religiosos exclaustres, dispensant-ne alguns dels vots religiosos en incardinar-se en una diòcesi com a sacerdots seculars.

Fra Francesc Coll, sota l'acció de l'Esperit Sant, va fer seva l'espiritualitat profètica paulina, arrelada en l'entrançable figura d'Abraham, de saber esperar «contra tota esperança» (Rm 4,18). És de sants i grans homes tenir sensibilitat per a percebre les espurnes d'eternitat que brillen en la foscor dels temps. El P. Coll les veié, i per això no renuncià a ser dominic. El carisma evangelitzador propi de l'orde de sant Domènec l'havia guanyat per sempre.

Pot semblar sobrer aparellar el sacerdoci amb l'activitat evangelitzadora; i no hi ha ningú que dubti que tot prevere ha d'evangelitzar, perquè a això ha estat enviat. Certament es donen matisos i variacions sobre el tema, però acció sacerdotal i evangelització estan íntimament vinculades. Encara més: tot cristià, per participar en el sacerdoci comú dels fidels, efecte de la gràcia baptismal, ha de participar en la missió evangelitzadora que ens competeix a tots. Malgrat tot, en el cas de Francesc Coll es dona una especial simbiosi entre el seu ministeri sacerdotal i el seu carisma evangelitzador, dins l'espiritualitat dominicana, que el fa digne de fer-ne un esment

especial.

En un principi renuncià a un ministeri sacerdotal tranquil, al capdavant d'un ramat ben acomodat al voltant del pastor, que li assegurava una subsistència material digna i una activitat apostòlica sense més complicacions que l'atenció que exigeixen les persones de bona voluntat. A imitació de sant Domènec, que tampoc no es resignà a la vida ordenada i pacífica de canonge regular d'Osma, un cop sentida la crida de l'heretgia, per endinsar-se en l'asfixiant món albigès, enemic acèrrim del predicador, a fi d'arrencar les ànimes de l'error, de la ignorància i de la superstició, el benaurat P. Coll es va voler submergir en el risc de la inseguretats evangèlica de predicador itinerant, i afrontar els perills d'haver d'anar a la recerca de l'ovella perduda en el laberint del pecat. Impactats tots dos pel mal que la ignorància causava entre molts cristians de bona fe, van treballar incansablement en una catequesi de llarg abast i projecció universal durant tota la vida. La seva activitat apostòlica fou tan positiva, que ambdós meresqueren que fos continuada per la seva respectiva família religiosa.

Impregnat del que el Vaticà II exigeix als preveres, i que qualifica de deure de «tenir al cor la preocupació per totes les esglésies» (PO, 10a), per realçar degudament la seva dimensió missionera, la predicació del pare Coll es va orientar molt aviat, amb un afany especial, a les missions populars, per a les quals li serví de gran ajuda l'experiència que havia adquirit al costat del pare Claret. El carisma missioner, propi de l'orde dominicà, que vibrava dintre seu amb tota la força, trobà el camí definitiu que el marcaria per a tota la vida. Els més pobres i marginats, els més allunyats i oblidats, i el reclam de la pobresa evangèlica van trobar en ell un servidor incansable.

En l'ambient rural català vuitcentista en què dugué a terme la seva missió de sembrador i evangelitzador, com a missioner apostòlic, hi havia una sèrie de problemes socioreligiosos que reclamaven unes solucions profundes i urgents. Mentre, per una banda, la ignorància religiosa feia estralls en les consciències, per l'altra, la relaxació de costums amenaçava de destruir les arrels cristianes de la família catalana tradicional. Calia tallar el mal a costa del que fos. L'arma del prevere és la paraula, i de la paraula es va servir el benaurat pare Coll per a oposar un dic de contenció a l'avenç de les forces del pecat. La seva predicació evangèlica no passava desapercebuda, i això molestava moltes persones. Els enemics de la santedat el perseguiren perquè la seva vida era una denúncia constant. No van faltar preveres i seglars, atordits de ciència humana, que el menysprearen titllant-lo d'ignorant, i rebutjant la seva predicació per considerar-la mancada de contingut. Persecució i menyspreu que sol ser el signe dels deixebles de Crist que lluiten per implantar el Regne de Déu a la terra. Malgrat les dificultats, el pare Coll no va poder ser mai acusat de polititzar la predicació, ni de predicar doctrines estranyes al Magisteri de l'Església. La idea que havia estat enviat a anunciar l'Evangeli als pobres i humils no l'abandonà mai.

El seu poder de persuasió, tant a la trona com al confessionari o en conversa particular, li venia de l'irresistible convenciment que destil·laven les seves paraules, de la sinceritat i emoció que acompanyaven sempre les seves intervencions i de la gràcia particular que només els sants arriben a aconseguir del Senyor.

Si n'haguéssim de fer ressaltar algunes qualitats en particular, ens hauríem d'aturar en la seva constància, el seu entusiasme i la seva caritat per damunt de tot i de tots. Insensible al cansament, al desengany i a la covardia, tornà a prendre a les mans l'arada evangèlica tantes vegades com les circumstàncies la hi havien pres. La seva dinàmica era molt personal, d'acord amb els signes del seu temps, plenament conscienciat per les necessitats espirituals de les comunitats cristianes al servei de les quals estava. Comprengué i estimà els altres immensament més que no fou comprès i estimat per ells. I no es va enganyar. Ho sabia i hi estava preparat.

Tampoc no pecava d'il·lús o d'idealista, encara que la seva característica bona fe i gran confiança en els altres, li ocasionaren més d'una incomprensió. Ser sacerdot per sempre i el mandat evangèlic d'anunciar la Bona Notícia, foren els dos moviments de sistole i diàstole que impulsaven un mateix corrent vital que va fer del benaurat Francesc Coll una elevada personificació de l'ideal sacerdotal i missioner.

En última instància, la fundació religiosa que perpetua l'esperit del pare Coll és una projecció de la seva dimensió sacerdotal i evangelitzadora, concebuda apostòlicament per a donar a conèixer a tothom i en els llocs més necessitats la lluminositat i l'eficàcia transformadora que emanen de la salvació i doctrina que ens ha llegat el gran i etern sacerdoti de Jesucrist.

Herència en plena productivitat que ha de continuar produint i fent el bé seguint les petjades dels qui van viure sembrant.

*P. Llorenç Galmés O.P., Solsona 1986, en la celebració dels 150 anys d'ordenació sacerdotal de Francesc Coll.*

Dominiques de l'Anunciata - C/ La Granja, 5 - 28003 MADRID